

RP 161/2018 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner ändras.

I propositionen föreslås det att arbetslöshetsförsäkringspremierna för 2019 fastställs. Det föreslås att arbetslöshetsförsäkringspremiernas totala belopp sänks med sammanlagt 0,8 procentenheter. Både löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie och arbetsgivares genomsnittliga arbetslöshetsförsäkringspremie ska sänkas med 0,4 procentenheter.

Löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie föreslås uppgå till 1,5 procent av lönen och arbetsgivares genomsnittliga arbetslöshetsförsäkringspremie till 0,5 procent av lönen för ett lönebelopp upp till 2 086 500 euro och 2,05 procent för den överskjutande delen av lönen.

Löntagares arbetslöshetspremie för delägare i företag föreslås uppgå till 0,78 procent av lönen och arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremie för delägare i företag till 0,50 procent av lönen.

Arbetslöshetsförsäkringspremien för statliga affärsverk föreslås uppgå till 0,50 procent av det lönebelopp som betalas av affärsverket för affärsverksamhet för ett lönebelopp upp till 2 086 500 euro och 1,16 procent för den överskjutande delen av lönen.

Arbetslöshetsförsäkringspremien för universitet föreslås uppgå till 0,50 procent av lönen för ett lönebelopp upp till 2 086 500 euro och 1,38 procent för den överskjutande delen av lönen.

Det föreslås att de gränser för lönebeloppen som tillämpas i fråga om självriskpremien ändras så att full självriskpremie tas ut av företag vilkas lönebelopp är minst 33 384 000 euro. Självriskpremien tas inte ut av företag vilkas lönebelopp är högst 2 086 500 euro.

I denna proposition föreslås det också att den arbetslöshetsförsäkringspremieintäkt som ska redovisas till grundskyddet ändras, så att det belopp som ska redovisas uppgår till högst utgiften för grunddagpenningen.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2019 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2019.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL.....	1
INNEHÅLL	2
ALLMÅN MOTIVERING	3
1 NULÄGE	3
1.1 Finansieringen av utkomstskyddet för arbetslösa	3
1.2 Arbetslöshetsförsäkringspremier	3
1.3 Självriskpremie	4
1.4 Arbetslöshetsförsäkringspremieintäkt som ska redovisas till grundskyddet.....	5
2 MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN.....	6
2.1 Arbetslöshetsförsäkringspremier	6
2.2 Arbetslöshetsförsäkringspremieintäkt som ska redovisas till grundskyddet.....	6
3 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	7
4 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	8
5 SAMBAND MED ANDRA PROPOSITIONER.....	8
DETALJMOTIVERING	8
1 LAGFÖRSLAG	8
2 IKRAFTTRÄDANDE	10
LAGFÖRSLAG	10
Lag om ändring och temporär ändring av lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner.....	10
BILAGA	12
PARALLELLEXT	12
Lag om ändring och temporär ändring av lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner.....	12

ALLMÄN MOTIVERING

1 Nuläge

1.1 Finansieringen av utkomstskyddet för arbetslösa

Enligt lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner (555/1998), nedan finansieringslagen, svarar staten, arbetsgivarna och löntagarna med obligatoriska arbetslöshetsförsäkringspremier samt arbetslöshetskassorna med medlemsavgifter för finansieringen av utkomstskyddet för arbetslösa. Löntagarnas och arbetsgivarnas arbetslöshetsförsäkringspremier redovisas till Sysselsättningsfonden, som svarar för de andelar och förmåner som finansieras med arbetslöshetsförsäkringspremierna. I fråga om de inkomstrelaterade förmåner som betalas av arbetslöshetskassorna — arbetslöshetsdagpenning och utgifter för altemneringsersättning — finansierar staten den andel som motsvarar grunddagpenningen. Staten deltar inte i finansieringen av förmåner som betalats under permitteringsstid, vid väderhinder eller för tilläggsdagar. Arbetslöshetskassans andel av varje inkomstrelaterad dagpenning är 5,5 procent. Sysselsättningsfonden svarar för finansieringen av det inkomstrelaterade utkomstskyddet för arbetslösa till den del staten och de enskilda arbetslöshetskassorna inte svarar för detta. Den förhöjda förtjänst delen finansieras i sin helhet av Sysselsättningsfonden. Sysselsättningsfonden betalar till arbetslöshetskassorna en andel av förvaltningskostnaderna enligt 26 § i lagen om arbetslöshetskassor (603/1984) och utjämning av medlemsavgifter enligt 19 a § i den lagen.

Sysselsättningsfonden svarar även för betalningen till Pensionsskyddscentralen av den avgift som avses i 182 § i lagen om pension för arbetstagare (395/2006) och till statens pensionsfond av den avgift som avses i 5 § 2 mom. i lagen om statens pensionsfond (1297/2006) under arbetslöshets- och utbildningstiden samt för betalningen av beloppet enligt 31 § i lagen om lönegaranti (866/1998) och 29 § i lagen om lönegaranti för sjömän (1108/2000). Dessutom finansierar Sysselsättningsfonden de vuxenutbildningsstöd som avses i lagen om vuxenutbildningsförmåner (1276/2000) för andra än företagare samt de yrkesexamensstipendier som beviljas andra personer än sådana som står i tjänste- eller anställningsförhållande till staten. Enligt 23 § i finansieringslagen redovisar Sysselsättningsfonden av löntagares inbetalda arbetslöshetsförsäkringspremie till Folkpensionsanstalten för finansiering av grunddagpenningen ett belopp, som i genomsnitt motsvarar beloppet av arbetstagares arbetslöshetsförsäkringspremie för arbetstagare som inte hör till arbetslöshetskassorna. Sysselsättningsfonden redovisar dessutom årligen 50 300 000 euro till Folkpensionsanstalten för finansiering av grunddagpenningen.

Arbetslöshetsförsäkringsfonden och Utbildningsfonden slogs samman till Sysselsättningsfonden vid ingången av 2019. För Arbetslöshetsförsäkringsfonden används i denna proposition benämningen Sysselsättningsfonden.

1.2 Arbetslöshetsförsäkringspremier

Sysselsättningsfondens utgifter finansieras med arbetslöshetsförsäkringspremier och med intäkterna från placeringar som görs med premierna samt vid behov med lån. Enligt 2 § i finansieringslagen ska arbetsgivaren betala arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremie och arbetstagare löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie. Arbetslöshetsförsäkringspremierna ska bestämmas så att fonden kan klara av finansieringen av de arbetslöshetsförmåner och övriga lagstadgade utgifter som den ansvarar för.

RP 161/2018 rd

Enligt 12 § 1 mom. i finansieringslagen är en arbetsgivare och en i 15 § avsedd arbetstagare skyldig att betala arbetslöshetsförsäkringspremie för arbete som arbetstagaren utför i Finland. Även statliga affärsverk har i tillämpliga delar betalningsskyldighet.

Löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie för 2018 är enligt 18 § 1 mom. i finansieringslagen 1,90 procent av lönen. Arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremie är enligt lagen graderad enligt det lönebelopp som arbetsgivaren betalar så att den 2018 är 0,65 procent av lönen för ett lönebelopp upp till 2 083 500 euro och 2,60 procent för den överskjutande delen av lönen.

Arbetsgivarnas och löntagarnas andel av finansieringen av förmånerna har i lagen fastställts så att ändringarna i arbetslöshetsförsäkringspremierna ska fördela sig jämnt mellan arbetsgivares genomsnittliga arbetslöshetsförsäkringspremie och löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie. Arbetsgivarnas och löntagarnas andel av finansieringen av förmånerna har dessutom definierats så att löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie och arbetsgivares genomsnittliga arbetslöshetsförsäkringspremie är lika stora.

Enligt 18 § 5 mom. i finansieringslagen ska arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremie graderas så att premien för den del av lönebeloppet som inte överstiger 2 083 500 euro är en fjärdedel av premien för den del av lönebeloppet som överstiger 2 083 500 euro uttryckt i fulla hundradelar av en procentenhet och avrundad till närmaste fem hundradelar. Löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie är dock alltid minst 0,10 procent av lönen.

För 2018 är löntagares arbetslöshetspremie för delägare i företag 0,92 procent av lönen och arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremie för delägare i företag 0,65 procent av lönen. Arbetslöshetsförsäkringspremierna för delägare ska bestämmas så att de motsvarar finansieringen av de förmåner som delägarna är berättigade till. När arbetslöshetsförsäkringspremierna för delägare bestäms beaktas därmed inte den finansieringsandel som Sysselsättningsfonden betalar till arbetslöshetskassorna för finansiering av förmåner, och inte heller det belopp som betalas till Statskontoret för finansiering av pensioner. Däremot ingår den så kallade PSC-avgiften som ska bokföras i arbetspensionssystemet för den privata sektorn i avgiftsgrunden, och utgör största delen av den.

För 2018 är arbetslöshetsförsäkringspremien för statliga affärsverk 0,65 procent av lönen för ett lönebelopp upp till 2 083 500 euro och 1,54 procent för den överskjutande delen av lönen.

För universiteten har genom en lagändring som trädde i kraft vid ingången av 2012 (1332/2011) föreskrivits en egen arbetslöshetsförsäkringspremie. Enligt regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 18 § i lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner (RP 87/2011 rd) som gällde denna ändring föreslogs det att universitetens arbetslöshetsförsäkringspremie ska vara lägre än den allmänna arbetslöshetsförsäkringspremien, eftersom anställda som är födda före 1980 enligt 11 § i lagen om införande av universitetslagen (559/2009) ska omfattas av statens pensionsskydd och arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremie för deras del inte används för finansiering av pension som intjänas under arbetslöshetstiden. För 2018 är arbetslöshetsförsäkringspremien för universitet 0,65 procent av lönen för ett lönebelopp upp till 2 083 500 euro och 1,81 procent för den överskjutande delen av lönen.

Enligt 18 § 6 mom. i finansieringslagen bestäms procentsatserna för arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremie och löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie för ett kalenderår i sänder. Sysselsättningsfonden ska senast i augusti lägga fram sitt förslag till premier för året därpå för social- och hälsovårdsministeriet.

1.3 Självriskpremie

RP 161/2018 rd

En arbetsgivare som enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar (459/2015) är skyldig att försäkra sina arbetstagare samt statens bokföringsenhet eller affärsverk vars lönebelopp som utgör grund för arbetslöshetsförsäkringspremien under det år som föregår uppsägningensåret eller statens bokföringsenhet eller affärsverk vars motsvarande lönebelopp är minst 2 083 500 euro är skyldiga att betala självriskpremie för utkomstskyddet för arbetslösa.

Betalningsskyldigheten uppstår om den arbetslöshet som beror på att anställningsförhållandet har sagts upp eller arbetstagaren permitterats fortsätter så att personen i fråga blir berättigad till tilläggsdagar enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002), eller den rätt till arbetslöshetsdagpenning för en år 1950 eller därefter född person som beror på att anställningsförhållandet sagts upp och som börjat efter uppnådd 60 års ålder fortsätter efter det att personen i fråga har fyllt 63 år eller han eller hon har börjat få ålderspension efter att ha fyllt 62 år och arbetslöshetsdagpenningen har fortsatt ända till övergången till ålderspension.

Arbetsgivaren är inte skyldig att betala självriskpremie, om anställningsförhållandet har upphört innan personen i fråga har fyllt 56 år, anställningsförhållandet har varat mindre än tre år, anställningsförhållandet har sagts upp enligt 7 kap. 2 § i arbetsavtalslagen (55/2001) eller hävts enligt 8 kap. 1 § i nämnda lag av andra än hälsomässiga orsaker som beror på arbetstagaren, arbetstagaren efter att anställningsförhållandet upphört på nytt har uppfyllt arbetsvillkoren enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa i en anställning hos en annan arbetsgivare än den som ursprungligen sade upp arbetstagaren, eller arbetstagaren har sagt upp sig på eget initiativ och utan arbetsgivarens medverkan.

Grunden för självriskpremien utgörs av det belopp motsvarande förmånsutgiften som skulle betalas till den uppsagda eller permitterade arbetstagaren till ett belopp motsvarande den inkomstrelaterade dagpenningen från det att hans eller hennes rätt till tilläggsdagar börjar tills han eller hon fyller 63 år, dock minst ett belopp som motsvarar förmånsutgiften för ett år.

Om rätten till dagpenning har börjat efter det att en person fyllt 60 år, utgörs grunden för självriskpremien av det belopp som motsvarar förmånsutgiften enligt den inkomstrelaterade dagpenningen för den tid arbetslöshetsförmån har betalats till den uppsagda arbetstagaren från anställningsförhållandets slut tills han eller hon fyller 63 år.

Full självriskpremie är 90 procent av den förmånsutgift som självriskpremien grundar sig på. Full självriskpremie tas ut om företagets lönebelopp är minst 33 336 000 euro. Om lönebeloppet är mindre, sjunker självriskpremien lineärt så att ingen självriskpremie uppbärs om lönebeloppet är högst 2 083 500 euro.

Självriskpremie tas ut när rätten till tilläggsdagar börjar eller när den uppsagda arbetstagaren har fyllt 63 år.

1.4 Arbetslöshetsförsäkringspremieintäkt som ska redovisas till grundskyddet

Grunddagpenningen inom utkomstskyddet finansieras med statsmedel och med intäkten av löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie. Sysselsättningsfonden redovisar genom förmedling av social- och hälsovårdsministeriet av löntagares influtna arbetslöshetsförsäkringspremie till Folkpensionsanstalten för finansiering av grunddagpenningen ett belopp, som i genomsnitt motsvarar beloppet av löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie för arbetstagare som inte hör till arbetslöshetskassorna. Betalningen fastställs så att den motsvarar den uppskattade andelen för löntagare som inte hör till arbetslöshetskassorna av följande års uppskattade influtna arbetslöshetsförsäkringspremie. Vidare redovisar Sysselsättningsfonden årligen 50,3 miljoner euro till Folkpensionsanstalten för finansiering av grunddagpenningen.

2 Målsättning och de viktigaste förslagen

2.1 Arbetslöshetsförsäkringspremier

I denna proposition föreslås det att arbetslöshetsförsäkringspremierna för 2019 ska fastställas.

Det föreslås att både löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie och arbetsgivares genomsnittliga arbetslöshetsförsäkringspremie ska sänkas med 0,4 procentenheter. Detta innebär att arbetslöshetsförsäkringspremierna för löntagare är 1,5 procent och arbetslöshetsförsäkringspremierna för arbetsgivare är 0,5 procent av lönen för ett lönebelopp upp till 2 086 500 euro och 2,05 procent för den överskjutande delen av lönen. Sysselsättningsfonden bedömer att fondens resultat med de föreslagna arbetslöshetsförsäkringspremierna kommer att uppvisa ett överskott på ca 335 miljoner euro år 2019. Fondens konjunkturbuffert skulle då uppgå till ca 1 221 miljoner euro vid utgången av 2019. Konjunkturbuffertens maximibelopp uppgår till ca 1 987 miljoner euro.

Motsvarande relativa ändring föreslås även i arbetslöshetsförsäkringspremierna för delägare i företag, statliga affärsverk och universitet. Arbetslöshetsförsäkringspremierna för universitet föreslås uppgå till 0,5 procent av lönen för ett lönebelopp upp till 2 086 500 euro och 1,38 procent för den överskjutande delen av lönen. Premierna för delägare i företag föreslås uppgå till 0,78 procent av lönen och arbetsgivares premie till 0,5 procent av lönen. Arbetslöshetsförsäkringspremierna för statliga affärsverk föreslås uppgå till 0,5 procent av lönen för ett lönebelopp upp till 2 086 500 euro och 1,16 procent för den överskjutande delen av lönen.

I propositionen föreslås en höjning av gränserna för lönebeloppen som tillämpas i fråga om självriskpremierna med 2018 års lönekoeficient, så att de motsvarar gränsen för lönebeloppet i fråga om arbetslöshetsförsäkringspremierna. Full självriskpremie tas ut, om företagets lönebelopp är minst 33 384 000 euro. Om lönebeloppet är mindre, sjunker självriskpremierna lineärt så att ingen självriskpremie tas ut om lönebeloppet är högst 2 086 500 euro.

2.2 Arbetslöshetsförsäkringspremieintäkt som ska redovisas till grundskyddet

I enlighet med det konkurrenskraftsavtal som centralorganisationerna på arbetsmarknaden ingick 2016 höjdes löntagarnas arbetslöshetsförsäkringspremieprocent med 0,45 procentenheter 2017 och 0,4 procentenheter 2018. Höjningen av löntagarnas arbetslöshetsförsäkringspremieprocent tillsammans med den gynnsamma ekonomiska utvecklingen, den minskande arbetslösheten och ökningen av lönebeloppet har bidragit till att det belopp av influten arbetslöshetsförsäkringspremie för sådana löntagare som inte hör till arbetslöshetskassorna som redovisas av Sysselsättningsfonden för finansiering av grunddagpenningen har ökat så mycket att redan 2018 blir statsandelen av grunddagpenningen negativ. Detta betyder att den andel som Sysselsättningsfonden redovisar till Folkpensionsanstalten för finansiering av grunddagpenningen är större än den grunddagpenningens utgift som betalas av Folkpensionsanstalten. Enligt social- och hälsovårdsministeriets beräkning får Folkpensionsanstalten ett överskott på 28 miljoner euro 2018.

Enligt de gällande bestämmelserna ska det föregående årets överskott som redovisas till Sysselsättningsfonden beaktas i form av ett avdrag i det följande årets förskott som redovisas till Folkpensionsanstalten. Det nuvarande förfarandet leder till att överskottet beaktas med fördröjning. Överskottet år 2018 beaktas alltså i de förskott som betalas till Sysselsättningsfonden 2020. Med andra ord beaktas överskottet efter ett nästan två års dröjsmål när förskotten betalas till Sysselsättningsfonden år 2020. Den gällande lagstiftningen identifierar inte heller en situation där det belopp som ska redovisas överskrider utgiften för grunddagpenningen.

RP 161/2018 rd

utan justeringen av överskottet fokuserar på justering av den kalkylerade intäkten av arbetslöshetsförsäkringspremierna.

Det föreslås att lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner ändras så att av den influtna arbetslöshetsförsäkringspremierna för löntagare som inte hör till arbetslöshetskassorna redovisas till Folkpensionsanstalten fortfarande det belopp som flyter in för arbetslöshetsförsäkringspremierna för löntagare som inte hör till arbetslöshetskassorna och därutöver 50,3 miljoner euro om året, dock högst ett belopp som motsvarar den förutsedda utgiften för grunddagpenningen. Det belopp som ska redovisas i förskott ska grunda sig på Folkpensionsanstaltens uppskattning av utgiften för grunddagpenningen. Maximum för det belopp som ska redovisas består liksom för närvarande av den kalkylerade andelen för arbetslöshetsförsäkringspremierna för löntagare som inte hör till arbetslöshetskassorna samt en redovisning på 50,3 miljoner euro (*maximibelopp som ska redovisas*). Sysselsättningsfonden ska fortfarande redovisa för finansieringen av grunddagpenningen detta kalkylerade maximum, dock så att det belopp som ska redovisas är högst utgiften för grunddagpenningen (*belopp som ska redovisas*). Uppskattningen av maximibeloppet av den influtna arbetslöshetsförsäkringspremie för löntagare som ska redovisas bygger på Sysselsättningsfondens uppskattning av den influtna arbetslöshetsförsäkringspremierna för löntagare under budgetåret. Andelen för löntagare som inte hör till arbetslöshetskassorna bygger på social- och hälsovårdsministeriets beräkning av andelen personer som inte hör till arbetslöshetskassorna utifrån servicematerialet om Statistikcentralens inkomstfördelningsstatistik. De influtna löntagarpremierna påverkas av beloppet på arbetslöshetsförsäkringspremierna och det lönebelopp som ligger till grund för arbetslöshetsförsäkringspremierna.

Utgiften för grunddagpenningen kan avvika från det på förhand uppskattade. Om utgiften är större än vad Folkpensionsanstalten uppskattat på förhand, ska Sysselsättningsfonden redovisa till Folkpensionsanstalten mer medel från den influtna arbetslöshetsförsäkringspremierna för löntagare, dock inte mer än det maximibelopp som ska redovisas. Detta görs genom att justera statens och Sysselsättningsfondens förskott. I praktiken framgår behovet när Folkpensionsanstalten gör en framställning eller social- och hälsovårdsministeriet tar ett initiativ. Staten kommer fortfarande att som för närvarande finansiera den andel av utgiften för grunddagpenningen som överskrider det belopp som ska redovisas samt kostnadsersättningarna.

Folkpensionsanstalten ska efter det att bokslutet har fastställts betala tillbaka skillnaden mellan förskotten och den slutliga andelen för utgiften för grunddagpenningen, om det har betalats för mycket förskott. Till skillnad från nuläget ska överskottet dock betalas tillbaka genast efter det att Folkpensionsanstaltens bokslut för räkenskapsåret har fastställts. Social- och hälsovårdsministeriet fastställer Sysselsättningsfondens slutliga andel och redovisar överskottet till Sysselsättningsfonden. På motsvarande sätt ska Sysselsättningsfonden redovisa ett eventuellt underskott till staten. Närmare bestämmelser om beräkningen, betalningen och fastställandet av det belopp som ska redovisas utfärdas genom statsrådets förordning om finansiering av arbetslöshetsförmåner (1277/2014).

3 Propositionens konsekvenser

Enligt Sysselsättningsfondens bedömning, som har gjorts utifrån finansministeriets ekonomiska prognoser, beräknas Sysselsättningsfondens överskott vara 457 miljoner euro 2019. I år beräknas resultatet uppvisa ett överskott på cirka 807 miljoner euro. Eftersom konjunkturbufferten beräknas uppgå till 913 miljoner euro i slutet av 2018, uppskattas bufferten enligt finansministeriets prognos uppgå till 1 370 miljoner euro i slutet av 2019.

RP 161/2018 rd

Sysselsättningsfonden beräknar att det i arbetsgivares premier kommer att inflyta 1 191 miljoner euro (1 466 miljoner euro år 2018) och i löntagares premier cirka 1 248 miljoner euro (1 527 miljoner euro år 2018). Sänkningen av löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie med 0,40 procentenheter minskar premieintäkterna med uppskattningsvis 333 miljoner euro och sänkningen av arbetsgivares genomsnittliga arbetslöshetsförsäkringspremie med 0,40 procentenheter minskar premieintäkterna med cirka 317 miljoner euro. Arbetslöshetsförsäkringspremien är en utgift som kan dras av i löntagarens beskattning. De minskade avdragen ökar skatteinkomsterna med 50 miljoner euro för staten och 81 miljoner euro för kommunerna. Därtill ökar kyrkoskatteintäkterna med 4 miljoner euro.

Av intäkten från löntagarpremierna redovisas till Folkpensionsanstalten en del som motsvarar beloppet av arbetstagares arbetslöshetsförsäkringspremie för arbetstagare som inte hör till arbetslöshetskassorna. År 2019 redovisas genom den föreslagna premien uppskattningsvis 239 miljoner euro till finansieringen av grunddagpenningen.

Genom propositionen möjliggörs att endast det finansieras med intäkten av arbetslöshetsförsäkringspremien som finansieringen är avsedd för, dvs. arbetslöshetsförmånen för löntagare som inte hör till arbetslöshetskassorna. Ändringen förtydligar också de nuvarande förfaringsätten, eftersom den slutliga andelen av Sysselsättningsfondens finansiering fastställs efter det att Folkpensionsanstaltens bokslut har fastställts. Då uppstår det inte som för närvarande grundlös fördröjning vid den slutliga justeringen och redovisningen av finansieringsandelen. Propositionen får inga konsekvenser för finansieringen av arbetslöshetsförmånerna eller för ställningen för mottagarna av grunddagpenning. Ändringen minskar det belopp som redovisas från Sysselsättningsfonden med uppskattningsvis cirka 28 miljoner euro 2018 och cirka 37 miljoner euro 2019.

4 Beredningen av propositionen

Enligt 18 § 6 mom. i finansieringslagen ska Sysselsättningsfonden senast i augusti lägga fram sitt förslag till premier för året därpå för social- och hälsovårdsministeriet.

De arbetslöshetsförsäkringspremier som föreslås i propositionen överensstämmer med Sysselsättningsfondens förslag. Statens affärsverks och universitetens arbetslöshetsförsäkringspremier har beretts vid social- och hälsovårdsministeriet.

Propositionen har beretts vid social- och hälsovårdsministeriet. Centrala arbetsmarknadsorganisationer, Företagarna i Finland rf, Sysselsättningsfonden och Folkpensionsanstalten har hörts vid beredningen.

5 Samband med andra propositioner

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2019 och avses att bli behandlad i samband med den.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

18 §. *Arbetslöshetsförsäkringspremiernas belopp.* Det föreslås att i 1 mom. föreskrivs om arbetslöshetsförsäkringspremien för 2019 och om de gränser för lönebelopp som ska tillämpas 2019. Praxis i fråga om justeringen av gränserna för lönebelopp ändrades genom lag 970/2013 så att lönebeloppen i lagen ändras så att de motsvarar lönekoeficienten för föregående år. När

RP 161/2018 rd

premierna för 2019 fastställs höjs gränsen för lönebelopp med den lönekoeficient som ska tillämpas 2018.

Det föreslås att löntagares och arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremier ändras så att löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie sänks med 0,40 procentenheter och att arbetsgivares genomsnittliga arbetslöshetsförsäkringspremie på motsvarande sätt sänks med 0,40 procentenheter. Förslaget innebär att löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie sänks från 1,90 procent till 1,50 procent och att arbetsgivares genomsnittliga arbetslöshetsförsäkringspremie i motsvarande utsträckning sänks från 1,91 procent till 1,50 procent. Arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremie föreslås uppgå till 0,5 procent av lönebeloppet upp till 2 086 500 euro och 2,05 procent för den överskjutande delen av lönen. Den totala summan i fråga om arbetslöshetsförsäkringspremier sjunker med 0,80 procentenheter jämfört med 2018 års nivå. Enligt Sysselsättningsfondens beräkning, som har gjorts utifrån finansministeriets ekonomiska prognoser, kommer resultatet för 2019 i och med den föreslagna arbetslöshetsförsäkringspremien att uppvisa ett överskott på cirka 457 miljoner euro. Fondens konjunkturbuffert skulle således uppgå till cirka 1 370 miljoner euro i slutet av 2019. Konjunkturbuffertens maximibelopp uppgår till ca 2 050 miljoner euro.

I 2 mom. föreslås det bestämmelser om löntagarpremier för delägare i företag och arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremie för delägare i företag. Arbetslöshetsförsäkringspremierna för delägare ska enligt 14 och 16 § i lagen bestämmas så att de motsvarar finansieringen av de förmåner som delägarna är berättigade till. När arbetslöshetsförsäkringspremierna för delägare bestäms beaktas därmed inte den finansieringsandel som Sysselsättningsfonden betalar till arbetslöshetskassorna för finansiering av förmåner, och inte heller det belopp som betalas till statskontoret för finansiering av pensioner. För 2019 föreslås det att löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie för delägare i företag är 0,78 procent av lönen och arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremie för delägare i företag 0,5 procent av lönen.

I 3 mom. föreslås bestämmelser om arbetslöshetsförsäkringspremier för statliga affärsverk. Enligt 12 § 2 mom. i den gällande lagen har också statliga affärsverk som omfattas av lagen om statliga affärsverk (1062/2010) skyldighet att betala arbetslöshetsförsäkringspremie. När premien bestäms beaktas de finansieringsandelar som Sysselsättningsfonden betalat till arbetslöshetskassorna och Utbildningsfonden samt Sysselsättningsfondens förvaltningskostnader. För 2019 föreslås arbetslöshetsförsäkringspremier för statliga affärsverk vara 0,5 procent av lönen för ett lönebelopp upp till 2 086 500 euro och 1,16 procent för den överskjutande delen av lönen.

I 4 mom. föreslås bestämmelser om arbetslöshetsförsäkringspremier för universitet. Enligt 11 § i lagen om införande av universitetslagen (559/2009) omfattas anställda som är födda före 1980 av statens pensionsskydd. För deras del används inte arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremie för finansiering av pension som intjänas under arbetslöshetstiden. Av denna anledning föreslås det i enlighet med försäkringsprincipen att universitetens premie ska vara lägre än den allmänna arbetslöshetsförsäkringspremier. Arbetslöshetsförsäkringspremier för universitet föreslås 2019 uppgå till 0,5 procent av lönen för ett lönebelopp upp till 2 086 500 euro och 1,38 procent för den överskjutande delen av lönen.

Det föreslås att gränserna för lönebeloppen i 5 mom. ska höjas med den lönekoeficient som tillämpas 2018. I övrigt motsvarar paragrafen gällande lag.

23 §. *Arbetslöshetsförsäkringspremieintäkt som ska redovisas till grundskyddet.* Det föreslås att paragrafens 1 mom. ändras så att det belopp av intäkten av löntagares arbetslöshetspremie som ska redovisas till Folkpensionsanstalten ska bestå av intäkten av arbetslöshetsförsäkringspremier för löntagare som inte hör till arbetslöshetskassorna utökat med 50,3 miljoner

euro, dock högst utgiften för grunddagpenningen. Om andelen för löntagare som inte hör till arbetslöshetskassorna av den influtna arbetslöshetsförsäkringspremien utökad med 50,3 miljoner euro är större än det belopp som Folkpensionsanstalten behöver för finansieringen av utgifterna för grunddagpenningen, uppstår det ett överskott i Folkpensionsanstaltens allmänna fond för social trygghet. För att det i fortsättningen inte ska uppstå ett överskott, föreslås det att det belopp av intäkten av löntagares arbetslöshetspremie som ska redovisas till Folkpensionsanstalten ska fastställas som för närvarande, men om det belopp som ska redovisas överskrider den uppskattade utgiften för grunddagpenningen, är detta gränsen för det belopp som ska redovisas.

Uppskattningen av det maximibelopp som ska redovisas bygger på Sysselsättningsfondens uppskattning av den influtna arbetslöshetspremien för löntagare under budgetåret. Den influtna löntagarpremien påverkas av beloppet på arbetslöshetsförsäkringspremien och det lönebelopp som ligger till grund för arbetslöshetsförsäkringspremien. Uppskattningen av utgiften för grunddagpenningen ska bygga på Folkpensionsanstaltens uppskattning.

Folkpensionsanstalten ska betala tillbaka skillnaden mellan förskotten och den slutliga andelen för utgiften för grunddagpenningen till staten, som fastställer den slutliga andelen för Sysselsättningsfonden. Närmare bestämmelser om beräkningen och betalningen av det belopp som ska redovisas utfärdas genom statsrådets förordning om finansiering av arbetslöshetsförmåner (1277/2014).

24 §. *Betalningsskyldighet.* Den gräns för lönebelopp som nämns i det inledande stycket i 1 mom. ändras så att den motsvarar den lönekoeficient som tillämpas 2018.

Paragrafens 1 och 2 punkt motsvarar gällande lag.

24 a §. *Självriskpremiens belopp.* Det föreslås att de gränser för lönebeloppen som föreskrivs i 3 mom. ändras så att de motsvarar den lönekoeficient som ska tillämpas 2018.

2 Ikraftträdande

Bestämmelsen tillämpas också på det belopp för 2018 som Sysselsättningsfonden redovisar till Folkpensionsanstalten. Överskottet av arbetslöshetsförsäkringspremieintäkten redovisas genom förmedling av social- och hälsovårdsministeriet till Sysselsättningsfonden efter det att Folkpensionsanstaltens bokslut för 2018 har fastställts.

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2019.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lagförslag

Lag

om ändring och temporär ändring av lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner

I enlighet med riksdagens beslut

RP 161/2018 rd

ändras i lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner (555/1998) 18 § 1—5 mom., 23 § 1 mom., 24 § 1 mom. och 24 a § 3 mom., sådana de lyder, 18 § 1—5 mom., 24 § 1 mom. och 24 a § 3 mom. i lag 928/2017 samt 23 § 1 mom. i lag 522/2018, som följer:

18 §

Arbetslöshetsförsäkringspremiernas belopp

Löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie för 2019 är 1,50 procent av lönen. Arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremie är graderad enligt det lönebelopp som arbetsgivaren betalar så att premien år 2019 är 0,5 procent av lönen för ett lönebelopp upp till 2 086 500 euro och 2,05 procent för den överskjutande delen av lönen.

För 2019 är löntagares arbetslöshetspremie för delägare i företag 0,78 procent av lönen och arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremie för delägare i företag 0,5 procent av lönen.

För 2019 är arbetslöshetsförsäkringspremierna för statliga affärsverk 0,5 procent av det sammanlagda lönebelopp som betalas av affärsverket för affärsverksamhet för ett lönebelopp upp till 2 086 500 euro och 1,16 procent för den överskjutande delen av lönen.

För 2019 är arbetslöshetsförsäkringspremierna för universitet som avses i 1 § i universitetslagen (558/2009) 0,5 procent av lönen för ett lönebelopp upp till 2 086 500 euro och 1,38 procent för den överskjutande delen av lönen.

Löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie och arbetsgivares genomsnittliga arbetslöshetsförsäkringspremie är lika stora. Ändringarna i löntagares och arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremier fördelar sig jämnt mellan arbetsgivares genomsnittliga arbetslöshetsförsäkringspremie och löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie. Också självriskpremierna beaktas i arbetsgivarens genomsnittliga premie. Arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremie ska graderas så att premien för den del av lönebeloppet som inte överstiger 2 086 500 euro är en fjärdedel av premien för den del av lönebeloppet som överstiger 2 086 500 euro. Denna fjärdedel uttrycks i fulla hundradelar av en procentenhet avrundad till närmaste fem hundradelar.

23 §

Arbetslöshetsförsäkringspremieintäkt som ska redovisas till grundskyddet

Sysselsättningsfonden redovisar genom förmedling av social- och hälsovårdsministeriet av löntagares influtna arbetslöshetsförsäkringspremie till Folkpensionsanstalten för finansiering av grunddagpenningen ett belopp, som i genomsnitt motsvarar beloppet av löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie för arbetstagare som inte hör till arbetslöshetskassorna, dock så att det redovisade beloppet uppgår till högst utgiften för grunddagpenningen. Det belopp som årligen ska redovisas fastställs av social- och hälsovårdsministeriet sedan det inhämtat utlåtande av Sysselsättningsfonden. Det belopp som ska redovisas kan vid behov justeras under redovisningsåret på initiativ av Folkpensionsanstalten eller social- och hälsovårdsministeriet.

24 §

Betalningsskyldighet

En i 12 § avsedd arbetsgivare vars lönebelopp som utgör grund för arbetslöshetsförsäkringspremierna under det år som föregår uppsägningsåret samt statens bokföringsenhet eller affärsverk vars motsvarande lönebelopp är minst 2 086 500 euro är skyldiga att betala självriskpremie för utkomstskyddet för arbetslösa, om

RP 161/2018 rd

1) den arbetslöshet som beror på att anställningsförhållandet har sagts upp eller arbetstagar-
ren permitterats fortsätter så att personen i fråga blir berättigad till tilläggsdagar enligt 6 kap. 9
§ 1 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, eller

2) den rätt till arbetslöshetsdagpenning för en person som beror på att anställningsförhållan-
det sagts upp och som börjat efter uppnådd 60 års ålder fortsätter efter det att personen i fråga
har fyllt 63 år eller han eller hon har börjat få ålderspension efter att ha fyllt 62 år och arbets-
löshetsdagpenningen har fortsatt ända till övergången till ålderspension.

24 a §

Självriskpremiens belopp

Full självriskpremie är 90 procent av den förmånsutgift som avses i 1 och 2 mom. Full själv-
riskpremie tas ut om företagets lönebelopp enligt 24 § 1 mom. är minst 33 384 000 euro. Om
lönebeloppet är mindre, sjunker självriskpremien lineärt så att ingen självriskpremie tas ut om
lönebeloppet är högst 2 086 500 euro.

Bestämmelsen i 23 § 1 mom. tillämpas också på det belopp för 2018 som Sysselsättnings-
fonden redovisar till Folkpensionsanstalten. Överskottet av arbetslöshetsförsäkringspremiein-
tåkten redovisas genom förmedling av social- och hälsovårdsministeriet till Sysselsättnings-
fonden efter det att Folkpensionsanstaltens bokslut för 2018 har fastställts.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 27 september 2018

Statsminister

Juha Sipilä

Social- och hälsovårdsminister Pirkko Mattila

*Bilaga
Parallelltext*

Lag

om ändring och temporär ändring av lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner (555/1998) 18 § 1—5 mom., 23 §
1 mom., 24 § 1 mom. och 24 a § 3 mom.,
sådana de lyder, 18 § 1—5 mom., 24 § 1 mom. och 24 a § 3 mom. i lag 928/2017 samt 23 §
1 mom. i lag 522/2018, som följer:

Gällande lydelse

18 §

Arbetslöshetsförsäkringspremiernas belopp

Löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie för 2018 är 1,90 procent av lönen. Arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremie är graderad enligt det lönebelopp som arbetsgivaren betalar så att premien år 2018 är 0,65 procent av lönen för ett lönebelopp upp till 2 083 500 euro och 2,60 procent för den överskjutande delen av lönen.

För 2018 är löntagares arbetslöshetspremie för delägare i företag 0,92 procent av lönen och arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremie för delägare i företag 0,65 procent av lönen.

För 2018 är arbetslöshetsförsäkringspremien för statliga affärsverk 0,65 procent av det sammanlagda lönebelopp som betalas av affärsverket för affärsverksamhet för ett lönebelopp upp till 2 083 500 euro och 1,54 procent för den överskjutande delen av lönen.

För 2018 är arbetslöshetsförsäkringspremien för universitet som avses i 1 § i universitetslagen (558/2009) 0,65 procent av lönen för ett lönebelopp upp till 2 083 500 euro och 1,81 procent för den överskjutande delen av lönen.

Löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie och arbetsgivares genomsnittliga arbetslöshetsförsäkringspremie är lika stora. Ändringarna i löntagares och arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremier fördelar sig jämnt mellan arbetsgivares genomsnittliga arbetslöshetsförsäkringspremie och löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie. Också självriskpremien beaktas i arbetsgivarens genomsnittliga premie. Arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremie ska graderas så att premien för den del av lönebeloppet som inte överstiger 2 083 500 euro är en fjärdedel av premien för den del av lönebeloppet som överstiger 2 083 500 euro. Denna fjärdedel uttrycks i fulla hundradelar av en procentenhet avrundad till närmaste fem hundradelar.

Föreslagen lydelse

18 §

Arbetslöshetsförsäkringspremiernas belopp

Löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie för 2019 är 1,50 procent av lönen. Arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremie är graderad enligt det lönebelopp som arbetsgivaren betalar så att premien år 2019 är 0,5 procent av lönen för ett lönebelopp upp till 2 086 500 euro och 2,05 procent för den överskjutande delen av lönen.

För 2019 är löntagares arbetslöshetspremie för delägare i företag 0,78 procent av lönen och arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremie för delägare i företag 0,5 procent av lönen.

För 2019 är arbetslöshetsförsäkringspremien för statliga affärsverk 0,5 procent av det sammanlagda lönebelopp som betalas av affärsverket för affärsverksamhet för ett lönebelopp upp till 2 086 500 euro och 1,16 procent för den överskjutande delen av lönen.

För 2019 är arbetslöshetsförsäkringspremien för universitet som avses i 1 § i universitetslagen (558/2009) 0,5 procent av lönen för ett lönebelopp upp till 2 086 500 euro och 1,38 procent för den överskjutande delen av lönen.

Löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie och arbetsgivares genomsnittliga arbetslöshetsförsäkringspremie är lika stora. Ändringarna i löntagares och arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremier fördelar sig jämnt mellan arbetsgivares genomsnittliga arbetslöshetsförsäkringspremie och löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie. Också självriskpremien beaktas i arbetsgivarens genomsnittliga premie. Arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremie ska graderas så att premien för den del av lönebeloppet som inte överstiger 2 086 500 euro är en fjärdedel av premien för den del av lönebeloppet som överstiger 2 086 500 euro. Denna fjärdedel uttrycks i fulla hundradelar av en procentenhet avrundad till närmaste fem hundradelar.

RP 161/2018 rd

Gällande lydelse

23 §

Arbetslöshetsförsäkringspremieintäkt som ska redovisas till grundskyddet

Sysselsättningsfonden redovisar genom förmedling av social- och hälsovårdsministeriet av löntagares influtna arbetslöshetsförsäkringspremie till Folkpensionsanstalten för finansiering av grunddagpenningen ett belopp, som i genomsnitt motsvarar beloppet av arbetstagares arbetslöshetsförsäkringspremie för arbetstagare som inte hör till arbetslöshetskassorna. Det belopp som årligen ska redovisas fastställs av social- och hälsovårdsministeriet sedan det inhämtat utlåtande av Sysselsättningsfonden.

Föreslagen lydelse

23 §

Arbetslöshetsförsäkringspremieintäkt som ska redovisas till grundskyddet

Sysselsättningsfonden redovisar genom förmedling av social- och hälsovårdsministeriet av löntagares influtna arbetslöshetsförsäkringspremie till Folkpensionsanstalten för finansiering av grunddagpenningen ett belopp, som i genomsnitt motsvarar beloppet av *löntagares* arbetslöshetsförsäkringspremie för arbetstagare som inte hör till arbetslöshetskassorna, *dock så att det redovisade beloppet uppgår till högst utgiften för grunddagpenningen*. Det belopp som årligen ska redovisas fastställs av social- och hälsovårdsministeriet sedan det inhämtat utlåtande av Sysselsättningsfonden. *Det belopp som ska redovisas kan vid behov justeras under redovisningsåret på initiativ av Folkpensionsanstalten eller social- och hälsovårdsministeriet.*

24 §

Betalningsskyldighet

En i 12 § avsedd arbetsgivare vars lönebelopp som utgör grund för arbetslöshetsförsäkringspremie under det år som föregår uppsägningens år samt statens bokföringsenhet eller affärsverk vars motsvarande lönebelopp är minst 2 083 500 euro är skyldiga att betala självriskpremie för utkomstskyddet för arbetslösa, om

1) den arbetslöshet som beror på att anställningsförhållandet har sagts upp eller arbetstagaren permitterats fortsätter så att personen i fråga blir berättigad till tilläggsdagar enligt 6 kap. 9 § 1 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, eller

2) den rätt till arbetslöshetsdagpenning för en person som beror på att anställningsförhållandet sagts upp och som börjat efter uppnådd 60 års ålder fortsätter efter det att personen i fråga har fyllt 63 år eller han eller hon har börjat få ålderspension efter att ha fyllt 62 år och arbetslöshetsdagpenningen har fortsatt ända till övergången till ålders-

24 §

Betalningsskyldighet

En i 12 § avsedd arbetsgivare vars lönebelopp som utgör grund för arbetslöshetsförsäkringspremie under det år som föregår uppsägningens år samt statens bokföringsenhet eller affärsverk vars motsvarande lönebelopp är minst 2 086 500 euro är skyldiga att betala självriskpremie för utkomstskyddet för arbetslösa, om

1) den arbetslöshet som beror på att anställningsförhållandet har sagts upp eller arbetstagaren permitterats fortsätter så att personen i fråga blir berättigad till tilläggsdagar enligt 6 kap. 9 § 1 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, eller

2) den rätt till arbetslöshetsdagpenning för en person som beror på att anställningsförhållandet sagts upp och som börjat efter uppnådd 60 års ålder fortsätter efter det att personen i fråga har fyllt 63 år eller han eller hon har börjat få ålderspension efter att ha fyllt 62 år och arbetslöshetsdagpenningen har fortsatt ända till övergången till ålders-

RP 161/2018 rd

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

pension.

pension.

24 a §

24 a §

Självriskpremiens belopp

Självriskpremiens belopp

Full självriskpremie är 90 procent av den förmånsutgift som avses i 1 och 2 mom. Full självriskpremie tas ut om företagets lönebelopp enligt 24 § 1 mom. är minst 33 336 000 euro. Om lönebeloppet är mindre, sjunker självriskpremien lineärt så att ingen självriskpremie tas ut om lönebeloppet är högst 2 083 500 euro.

Full självriskpremie är 90 procent av den förmånsutgift som avses i 1 och 2 mom. Full självriskpremie tas ut om företagets lönebelopp enligt 24 § 1 mom. är minst 33 384 000 euro. Om lönebeloppet är mindre, sjunker självriskpremien lineärt så att ingen självriskpremie tas ut om lönebeloppet är högst 2 086 500 euro.

Bestämmelsen i 23 § 1 mom. tillämpas också på det belopp för 2018 som Sysselsättningsfonden redovisar till Folkpensionsanstalten. Överskottet av arbetslöshetsförsäkringspremieintäkten redovisas genom förmedling av social- och hälsovårdsministeriet till Sysselsättningsfonden efter det att Folkpensionsanstaltens bokslut för 2018 har fastställts.

Denna lag träder i kraft den 20